

chAkShuShopaniShat or netropaniShat

——
చాక్షుషోపనిషత్ నేత్రోపనిషత్ చ

——
Document Information

Text title : chAkShuShopaniShat

File name : chakshu.itx

Category : upanishhat, vedanta, upanishad

Location : doc_upanishhat

Transliterated by : NA

Proofread by : NA

Description-comments : From dharmashaastriiya nirNaya written by late pa. dhu.nDiraajashaastrii
daate

Latest update : September 13, 2020

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 13, 2020

sanskritdocuments.org

చాక్షుషోపనిషత్ నేత్రోపనిషత్ చ

ఓం అథాతశ్చాక్షుషీం పఠితసిద్ధవిద్యాం చక్షూరోగహరాం వ్యాఖ్యాస్యామః ।
యచ్చక్షూరోగాః సర్వతో నశ్యన్తి । చక్షుషీ దీప్తిర్భవిష్యతీతి ।
తస్యాశ్చాక్షుషీవిద్యాయా అహిర్బుధ్స్య బుషిః । గాయత్రీ ఛందః ।
సూర్యో దేవతా । చక్షూరోగనివృత్తయే జపే వినియోగః ।

ఓం చక్షుశ్చక్షుశ్చక్షుశ్చైజ్జస్థిరోభవ । మాం పాహి పాహి ।
త్వరితమ్ చక్షూరోగాన్ శమయ శమయ । మమ జాతరూపం తేజో
దర్శయ దర్శయ । యథాఽహమన్తో న స్యాం తథా కల్పయ కల్పయ ।
కల్యాణం కురు కురు । యాని మమ పూర్వజన్మోపార్జితాని
చక్షుఃప్రతిరోధకదుష్కృతాని సర్వాణి నిర్మూలయ నిర్మూలయ ।
ఓం నమశ్చక్షుస్తేజోదాత్రే దివ్యాయ భాస్కరాయ ।
ఓం నమః కరుణాకరాయామృతాయ । ఓం నమః సూర్యాయ । (variation
కల్యాణకరాయ)

ఓం నమో భగవతే సూర్యాయాక్షితేజసే నమః ।
భేదరాయ నమః । మహతే నమః । రజసే నమః । తమసే నమః ।
అసతో మా సద్గమయ । తమసో మా జ్యోతిర్గమయ ।
మృత్యోర్మా అమృతం గమయ । ఉష్ణో భగవాఞ్శుచిరూపః ।
హంసో భగవాన్ శుచిప్రతిరూపః । య ఇమాం చాక్షుష్మతీవిద్యాం
బ్రాహ్మణో నిత్యమధీయతే న తస్యాక్షిరోగో భవతి ।
న తస్య కులే అన్తో భవతి । అష్టా బ్రాహ్మణాన్ గ్రాహయిత్వా విద్యాసిద్ధిర్భవతి ।

ఓం విశ్వరూపం ఘృణినం జాతవేదసం
హిరణ్మయం పురుషం జ్యోతీరూపం తపంతమ్ ।
విశ్వస్య యోనిం ప్రతపన్తమగ్రం (variation సహస్రరశ్మిభిః శతధావర్తమానః)
పురః ప్రజానాముదయేతేష సూర్యః ।

ఓం నమో భగవతే ఆదిత్యాయ అహోవాహిన్యహోవాహిని స్వాహా ।
ఓం వయః సుపర్ణా ఉపనేదుర్న్ద్రం ప్రియమేధా బుషయో నాధమానాః ।

అపధ్వాన్తమూర్ఘాహి పూర్ధి చక్షుర్ముగ్ధ్యస్మాన్నిధయేవ బద్ధాన్ |
పుణ్డరీక్షాయ నమః | పుష్కరేక్షణాయ నమః | అమలేక్షణాయ నమః |
కమలేక్షణాయ నమః | విశ్వరూపాయ నమః | మహావిష్ణవే నమః |

ఇతి చాక్షుషోపనిషత్ సమూహాత్ |

(అస్యా ఉపనిషదః “చక్షురుపనిషత్, చక్షూరోగోపనిషత్,
నేత్రోపనిషత్” ఇతి నామాస్తరాణి వర్తన్తే |)

This upaniShat ma.ntra is to be recited daily twelve times as there are said to be twelve Suns or Aditya. While reciting the ma.ntra, a copper or silver glass/vessel with little amount of water inside should be held in front to purify the water inside. At the end, the water should be applied to eyes by fingers and then should be drunk.

Another ma.ntra from Rigveda (10-158) can also be recited.

చక్షుర్నో దేవః సవితా చక్షుర్న ఉత పర్వతః |
చక్షుర్ధాతా దధాతు నః || ౧౦.౧౫౮.౦౩
చక్షుర్నో ధేహి చక్షుషే చక్షుర్విశ్వై తనూభ్యః |
సం చేదం వి చ పశ్యేమ || ౧౦.౧౫౮.౦౪
సుసందృశం త్వా వయం ప్రతి పశ్యేమ సూర్య |
వి పశ్యేమ నృచక్షసః || ౧౦.౧౫౮.౦౫
చక్షుర్నో దేవః సవితా చక్షుర్న ఉత పర్వతః |
చక్షుర్ధాతా దధాతు నః || ౧౦.౧౫౮.౦౩
చక్షుర్నో ధేహి చక్షుషే చక్షుర్విశ్వై తనూభ్యః |
సం చేదం వి చ పశ్యేమ || ౧౦.౧౫౮.౦౪
సుసందృశం త్వా వయం ప్రతి పశ్యేమ సూర్య |
వి పశ్యేమ నృచక్షసః || ౧౦.౧౫౮.౦౫

ఋగ్వేద మణ్డల ౧౦ సూక్త ౧౫౮

Let the motivator of the universe, Sun, along with mountains and minerals, make our eyes bright and safe. Oh, Sun, please provide our eyes lustre and

our bodies with observational and universe grasping power.

Oh Sun, the giver of strength to eyes, please grant us the power of realizing the truth behind the perceptible objects.

The power of sight is due to the presence of Sun, and hence Sun is given primary importance for the betterment of the eye-sight.

(purUShasUkta in Rigveda also mentions चक्षोः सूर्यो अजायत.)

For improving eye-sight, the daily recitation of chakShuShopaniShat and worship of sun or recitation of saurasUkta, sUryamaNDalastotra are recommended.

Initial reference: dharmashAstrIya nirNaya in Marathi

written by late ప. ధుండిరాజశాస్త్రి దాతే

and శ్రీబృహత్కవచసంజ్ఞాహః

Available (p22) in అప్రకాశితా ఉపనిషదః

——
chAkShuShopaniShat or netropaniShat

pdf was typeset on September 13, 2020

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

